

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

• kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 110. szám.

Kedd, május 17.

A politikai pünkösöd.

— A választási mozgalmak Torontálban. —

Nagybecskerek, május 17.

A pünkösdi ünnepek az idén nem az ünnepi pihenés napjai voltak Ország-szerte lázas mozgalom, zajos kortesláma, a programbeszédék zajos özöne töltötte el a pünkösdi ünnepeket s mind a két napot teljesen a politika foglalta le.

Igy volt Torontálban is. Majdnem minden kerületben fölvonultak a képviselőjelöltek és sorra hangzottak mindenféle a programbeszédék.

A vármegye székhelyén pünkösöd vasárnapján délután a munkapárt választói tartottak impozáns értekezletet, ugyanakkor pedig dr. Várady Imre, a Justh-párt jelöltje mondott programbeszédet, amely tulnyomó részben Rohonyi programbeszédében foglalt hatalmas erejű érvek erőltet és sikertelen cáfolgatásában merült ki. A tegnapi program alkalmából teljes tárgyalossággal konstatálhatni lehet, hogy a becskerekéi Justh-párt nagy diadalmi önértéke meg lehetőségek, mert a programot Nagybecskereknek 2800 választója közül mintegy 300 választó hallgatta meg, míg a munkapárti értekezleten mintegy ezer választó volt jelen.

A vármegyében lefolyt pünkösdi választási mozgalmakról ki kell emelnünk Dániel Ernő bárónak, a pücsövi választókerület munkapárti jelöltjének nagyszabású programbeszédét, Tellecsky Kristófnak, a nagyikindai munkapárti jelöltnek programját, a zichyfalvi választókerület munkapártjának hatalmas alakuló ülését és ifj. Dániel Pál, valamint dr. Bogdán Zsivkó munkapárti jelölteknek programbeszédeit.

A vármegye politikai pünkösdjéről egyebekben az alábbiakban számolunk be részletesen.

A nagybecskerekéi munkapárt gyűlése.

A nagybecskerekéi nemzeti munkapárt tegnapelőtt, pünkösöd vasárnapján délután szepen látogatott értekezletet tartott a Korona-szállóházban, melynek udvarát egészen megtöltötte a választópolgárok sokasága, akik közül különösen a szerbek nagy számmal voltak képviselve, azonban a többi választók is tekintélyes számmal vettek részt a partétekezleten.

Az értekezletet délután 3 órakor kezdték meg s a megnyitó beszédet Franz J. L., a nagybecskerekéi nemzeti munkapárt elnöke mondta. Rövid, de annál tartalmasabb beszédében rámutatott Justhék féltelen, az egész országra nézve káros hatású agitációjára, melyet jelszópolitikájuk mellett kifejtettek s a hangzatos jelszavakkal elégtelenséget, vizsályt hintenek el az ország lakosai között. Rámutat Justh Gyulának arra a kijelentésére, amely szerint ha Justhék nem kerülnek ki győzelmesen a mostani választási küzdelemből, úgy mindent fölfordognak. Az elnök Justhéknek ezt a rendfelforgató s minden komoly munkát megakasztó szándékát nemcsak helytelennek, károsnak, hanem minden komolyan gondolkodó s a hazáját és nemzetét igazán szerető ember által határozottan elítélendőnek tartja.

Ezután foglalkozik Rohonyi Gyula igazságügyi államtitkár, a nagybecskerekéi munkapárt jelöltjével. (Éljen Rohonyi!) Felcsalogatja tartja bővebb személyleírást adni róla, mert hisz 23 évi közpályája s e közpályán kifejtett hasznos működése mindenkor és mindenki részéről tiszteletet, elismerést érdemel s ha valaki, úgy Rohonyi államtitkár igazán méltó arra, hogy a nagybecskerekéi választók a legnagyobb bizalommal, lelkesedéssel csatlakozzanak az ő taborába s minden erejükkel azon igyekezzenek, hogy zászlóját győzelemre vigyék. Szívélyesen üdvözlö a szép számmal egybegyülteket s az értekezletet megnitja.

A nagy tetszéssel és lelkes eljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Mangold Samu beszélt német nyelven. Junius hó elsőjére van kitűző a nap, — mondotta a szónok — a mikor Nagybecskerek város választópolgárai hivatalba lesznek az urnák előtt eldönteni, hogy kit kívánnak a parlamentben való képviselőtükkel megbízni. Rövidesen egybefoglalja a nemzeti munkapárt eljelt, mely az ország boldogulását óhajtja, megfontolt, komoly munka révén elérni. E nagy és szép eszlőért küzdök taborában az első eszlőben van Rohonyi Gyula államtitkár is, aki évtizedek óta tartó szakadatlan, a közzét előmozdító munkájával bebizonyította, hogy minden tekintetben méltó arra, hogy az ország törvényhozásában részt vegyen, s hogy továbbra is egész erejével dolgozhasson a hazájáért. Arra kéri polgártársait, hogy mindenki, aki Rohonyi zászlója köré csoportosul, a maga körében minden erejével igyekezzen odahatni, hogy a választás napján minél impozánsabban süngitsék diadalra juttatni a kibontott zászlót.

Dr. Mangold beszéde után ismét felhangzott a lelkes eljenzés s percekig tartott, míg dr. Györgyevics Milos beszédébe belekezdhetett.

Dr. Györgyevics Milos szerb nyelven mondott hosszabb beszédének elején a koalíció működését vette erős kritika alá. Uralomra jutásakor a koalíció tagjai káprázatos ígéretekkel igyekeztek az egész országot elvakítani s az ország fel is ült ezeknek a könnyen tett ígéreteknek — mondotta a szónok. A koalíció füt-fát ígért, azonkívül önálló bankot, önálló vámterületet, nemzeti hadsereget s hazaárulónak nevezett mindenkit, aki nem akart binni ezekben az ígéretekben. Hogy mi lett az ígéretekkel? Mindenki tudja: a koalíció egyiket sem váltotta be, ellenben egy pár Lipót-keresztért, belső titkos tanácsossáért, meg más egyebekért vakon engedelmességet a bécsi akaratnak s mintegy parancsszóra, a legkisebb ellentállás nélkül 20%-al felemelte a kvótát, ami évenként sok millió terhet jelent az adófizetőknek nézve, a hangzatos jelszavakat elhengerelték s új jelszavakkal, új frázistömeggel igyekeztek tovább operálni. Jötték a választói jog reformjával s ezzel a feledés fátylát igyekeztek ráborítani a múltban tett, de be nem váltott ígéretekre. A választói jog reformjának a kérdésében is csak zűr-zavart csináltak, hogy azután szükség esetén ez alul is kibujhassanak. A koalíció egyik csoportja a magyar iriolvasni tudáshoz akarta kötni a reformot, míg a másik rész a választói kerületek új beosztásával óhajtotta megvédeni a magyarságnak általunk annyira féltett szupremáciáját. Közben összemarokkodtak egymás között e kérdés felett, Horvátországban pedig valóságos rémuralmat teremtettek a szerbek öldözésével, míg az Apponyi-féle nyelvrendelettel a nemzeti-ségi iskolákat támadták meg. A belső egyenetlenség, az örökös partviszályok következtében az ország közgazdaságilag is súlyos krízisbe került a koalíciós uralom következtében, a melyet mindenki súlyosan megérezhetett. Ilyen állapotok közt teljes zűr-zavarban vette át a kormányzást az új kabinet, a melynek rövid idő óta való kormányzása alatt az ország helyzete máris szemmel láthatólag javult. A jelenlegi kormány minden tekintetben liberálisan viseltetik a nemzetiségekkel szemben, Horvátországban is rendezett állapotokat teremtetett s benn az anyaországban is meglátszik már, hogy erős kezek, komoly politikusok intezik ennek a sokat zaklatott országnak a sorsát. Az új kormány első teendőjének ismerte el a választói jog reformjának a keresztülvitelét s ebben a fontos, nagy horderejű politikai kérdésben a kormány egyes tagjai máris oly nyilatkozatokat tettek, a melyekből biztosan lehet következtetni arra, hogy a választói jog reformját egészséges alapokon, közmegegyezésre fogja megoldani. Ezután behatóan foglalkozik Justhék és a radikálisok rendbontó fizetelmével, majd kérte a nagy számban egybegyült szerb választókat, hogy azt a bizalmat, melylyel néhány nap előtt a kongresszusi választások alkalmával őt kitüntették, tartsák fenn Rohonyi államtitkár, a nagybecskerekéi munkapárt jelöltje számára is, aki a szerb irodalom terén kifejtett nagy munkásságával s komoly és közhatalos politikai programjával méltán megérdemli a szerbség legmesszebbmenő bizalmát és lelkes támogatását. Ne hagyjuk magunkat megtevesztetni és megvesztetgetni pusztá szavak által, — mondotta — hanem vállalva, erős összetartással

mutassuk meg, hogy mi is a komoly munkát akarjuk, az ország es annak polgárai jólétének előmozdítását s csak arra adjuk szavazatunkat, aki igaz barátunk s szintén a mi javunkat akarja. Éljen Rohonyi!

A szerb választópolgárok a lelkes beszédet kitörő „szívó“-zással fogadták, Györgyevics-et pedig meglepő övécéikkel vették körül.

Az értekezlet Györgyevics beszédével véget ért, az egybegyült polgárok azonban még jó ideig együtt maradtak s lelkesen ünnepelték a szónokokat s a távollevő Rohonyit.

Dr. Várady Imre programbeszéde.

Ugyancsak pünkösöd vasárnapján délután 3 órakor tartotta programbeszédét dr. Várady Imre, Nagybecskerekéi Justh-párti képviselőjelöltje a kaszinó kertjében, vagy szerintük a „pücsök tanyáján“. A program hallgatósága az ő fenekellen, mindent lehengerelő nagy diadalmi önértékekhez mérve, ugyancsak gyöngye volt s a jelöltnak a háromszáz főnyi választópolgárság előtt tett az a nagyhangú kijelentése, hogy maga előtt látja Nagybecskerek város választójának kialakult közvéleményét, meglehetősen kómikusan hangzott.

Három óra után, mivelhogy a kaszinó kert sehogysem akart zsúfolásig megtelni, pedig még a gyerekeket is bebocsátották, dr. Kardos Samu megnyitotta a gyűlést s indítványára elnöknek megválasztották dr. Nagy Dezsőt és a letört radikálisok itteni vezetőjét, dr. Pánits Mladent.

Miután mind a ketten elfújták az elnöki riadót, dr. Várady Imre hozzáfogott programbeszédéhez. Várady közel egy órán át Rohonyi Gyula programjából táplálkozott s annak súlyos érveit, a koalíció bünsös gazdálkodása ellen elhangzott vádjait próbálgatta cáfolni a tények elferdítésével, persze teljesen sikertelenül. Rohonyi programját a Justh-párt ismert üres választási ígéretein alapján szintén üres választási ígéreteknek nevezte. Azután elővette a Justh-párt hamis választási ígéréseit, az általános, titkos választói jogot, (amellyel már tudvalevőleg becsapták a népet) a nemzetiségekkel való egyetértést, a vallási és felekezeti türelmességet, az önálló bankot stb. s azt, mint gazdag programot, leadta. A nagyhangú Justh-párti programból különben mindjárt elégedte a tüzzel vassal követt bankdátumot s hajlandó meghosszabbítani a közös bankot akár 1917-ig, az önálló banknak akkorra való föllállításának törvénybe iktatása mellett. Az önálló bank ellen elhangzott súlyos gazdasági érvekre, azzal a tipikus Justh-párti könnyelmű kijelentéssel felelt, hogy akár jó az az országra, akár rossz, meg kell próbálni. Azután majd kitűnik, hogy kinek van igaza. Szóval fej vagy írás. Huszonegyeztünk. Ha tizenegyre ász jön, legfőbb fucces a bank és az ország. Mi az nekik! Egyetlen jozan — persze már az országos közvélemény hatása alatt — kijelentése volt, amiben elört a jelölt a fölhengerestertől, s ez az, hogy tiltakozott az ellen, hogy pusztán az obszcurci jelszavával menjen a parlamentbe. Kijelentette, hogy ha megnyilvánult a nemzet ítélete, ő alkalmazkodni fog ahhoz s parlamenti enarhiát nem támogat.

Közel másfélóraig beszélt Várady magyarul, majd németül és szerbül kijelentette, hogy a németajku és szerbajku választók előtt a napokban kiűnt kifejtéi programját.

Ezután Nedics Dusán, dr. Kardos Samu, Tóth Ferenc, Schilliesz Péter beszéltek, majd az általános titkos választói jog üres ígértétől elbájolva Beregszászi József, Tusánovics Dusán és Oszuszký András jelentették ki a szociáldemokraták csatlakozását Váradyhoz s ezzel a gyűlés a söröspoharak hangos csöngése mellett véget ért.

Pünkösöd hétfőjén délután dr. Várady Imre Felsőmuzslyára ment ki s ott mondotta el programbeszédét.

Lázító tisztviselő.

Dr. Várady Imre muzslyai programbeszédének kínos és általános megbotránykozást keltő epizódja volt. Egy ismert szereplési viselkedésben szenvedő fiatal nagybecskerekéi pénzügyi tisztviselő, dr. Pólya Antal pénzügyi fogalmazó ugyanis Felsőmuzslyán a népgyűlés befejeztével nem tudta megállani, hogy ismét ne szerepeljen s elvakult szenvedelemmel szónokolni kezdett.

Beszédét azzal az ismeretes anekdotával kezdte, mely az ökörről szól, amelynek zöld pápaszemét tettek a szemére, hogy szénának lássa a szalmát. A kormány is így tesz — mondotta. Reményekkel, ígérekkel igyekszik megfosztani a választókat a tiszta látástól. Egy másik, kissé erősebb anekdotában a koronát is belevonta disputájába, mondván, hogy az a legnagyobb földi rossz, amit az ördögök az emberek leigázására kitaláltak. Rendkívül kínosan hatott azonban magukra a fő fő nevényolcasokra is Pólya beszédének az a része, amelyben féktelen szenvedélyvel valóssággal gyújtogatásra izgatta a tömeget a kormány hívei ellen. A mellét verve hivatkozott arra, hogy ő ugyan állami tisztviselő, de azért mint becsületes magyar ember, ha kell veszedelmek árán is bátran és nyíltan meri magát a függetlenségi eszmék hívének vallani s ez kötelessége minden magyar embernek most, a küszöbön álló fontos politikai mozzanat előtt. Aki magyar ember léte nem így tesz, — mondotta — az hitvány, gyáva ember, azt ki kell irtani, tüzzel-vassal kipusztítani.

Ilyen tónusban szavalt a beszéd telis-tele volt a legvéresebb lázúlással, amelyért ez a meggondolatlan fiatal ember büntetlenül nem maradhat s úgy az állami rend, mint a közbiztonság érdekében követelni kell, hogy ellene a legszigorubb megtorló eljárást vegyék fogvatba s nem kell tekintetbe venni azt, hogy beteges szereplési viselkedésében a politikai mártír babérjaira vágyik. Az ilyenfajta „mártírság”-gal úgy is tisztában van minden ember, de ilyen tisztviselőre, aki komoly munka helyett esztelen és éretlen szavalkatokkal foglalkozik, nincsen az államnak szüksége.

A meggondolatlan fiatal ember ellen — értesülésünk szerint — különben megindították a bűnvádi vizsgálatot.

Dániel Ernő báró programbeszéde.

Mint Pancsováról jelentik, ott pünkösdi vasárnapján tartotta Dániel Ernő báró, a pancsovai választókerület nemzeti munkapárti képviselőjelöltje programbeszédét.

Dániel Ernő báró vasárnap délelőtt érkezett meg Pancsovára Versec felől a temespart pályaútvárra, ahol óriási közönség fogadta, a melynek sorában megjelent a választókerület minden közönségének képviselője.

Dániel bárót a pályaudvaron a választópolgárság nevében Graf János Pál pártelnök üdvözölte lelkes beszéddel, a melyre Dániel Ernő báró meleg szavakkal válaszolt.

Az üdvözlés után a választók lelkes ovációja közben Dániel Ernő báró pompás díszfogatra ült s gyönyörű bandérium s végtelen kocsisor kíséretében zeneszó mellett bevonult a városba.

A bevonulás utja: az Erzsébet-ter, Sztarcsovai-ut, Korvin-utca, Mihajlovičs-sor, Rákóczi-ut, Deák-utca hatalmas diadalkapukkal volt díszítve s az összegyűlt közönség az egész uton viharos óvációval kísérte a jelöltet, aki ezután a Hungária-szállóban berendezett szállására vonult.

Megérkezése után a jelölt tiszteletére a Hungária-szálló éttermében több száz terített ebéd volt, amelyen számos felköszöntőben ünnepelték Dániel Ernő bárót.

Délután 5 órakor mondotta el Dániel Ernő báró programbeszédét a Trombita-szálló nagytermében, amely szorongásig megtelt választókkal.

Dániel Ernő báró óriási tetszést keltő beszédében rámutatott a koalíciós kormányzat hibás s az országra káros működésére és kifejtette az új alakulás szükségét és üdvös voltát. Súlyos érvekkel bizonyította, hogy a jelenlegi kormány működésétől s annak pártjától várhatja az ország, valamint egész lakossága a nyugodt, békés fejlődést, az előhaladást és a boldogulást s az a realis politika, amelyet a kormány és pártja célul kitűzött, az egyedüli út, mely az országot a zűllésből kiemeli.

Percekig tartó lelkes éljenzés kísérte Dániel Ernő báró remek programbeszédét s a választók sokáig ünnepelték a város illusztris képviselőjelöltjét, aki ezelőtt is, mint a városnak képviselője, már rendkívül sokat tett e város érdekében.

A délután folyamán Dániel Ernő báró még számos tisztelgő küldöttséget fogadott.

Pünkösdi hétfőjén reggel 5 óra 10 perckor Dániel Ernő báró vasuton Antalfalvára ment, majd innen kocsin Lajosfalvára s ott mondott programbeszédét óriási hatás mellett.

Ma délelőtt Antalfalváról, ahová Lajosfalváról visszatért, hosszú kocsisor kíséretében Torontálvásárhelyre ment Dániel Ernő báró s itt adta elő programját szintén nagy hatás mellett s zajos óvációk közepette.

Délután Dániel Ernő báró visszautazott Pancsovára, ahonnan holnap folytatja körútját a kerületben.

Tellecsky Kristóf programbeszéde.

Nagyikindáról írják: Pünkösdvásárnapján tartotta Tellecsky Kristóf, a nagyikindai munkapárt képviselőjelöltje programbeszédjét. A gyűlést báró Hauser Károly, a vármegyei

nemzeti munkapárt központi végrehajtó-bizottságának tagja nyitotta meg, mire a megválasztott elnökség: Vlachovits György szerb főesperes és Kasztory János takarékp. igazgató lelkesítő beszédei után a báró Hauser Károly által javasolt küldöttség megalakítván, az a jelöltet a gyűlésbe meghívta.

Szünni nem akaró éljenzések között jelent meg a gyűlésen jelöltünk, mire az elnökség felkérésére elmondotta magyar, szerb és német nyelven programját, melyben kiterjeszkedett az 1906. óta lefolyt eseményekre, gazdasági viszonyunkra Ausztriához, behatóan fejtegetvén a választójogi reformot is.

A nagyszámú közönség élénk figyelemmel hallgatta a beszédet s számtalanszor adott tetszésének kifejezést.

A beszéd elhangzásával báró Hauser Károly visszapillantást vetett jelöltünk eddigi közéleti működésére, a melyben biztosítékot talál mindenki arra nézve, hogy a város és polgárságának érdekei megfelelően fognak általa képviseltetni.

Vlachovits György szerb főesperes és Kasztory János takarékp. igazgató, elnököt záróbeszédei után a gyűlés Tellecsky Kristóf folytonos éltetésével lelkes hangulatban véget ért.

A zichyfalvai kerület munkapártjának megalakulása.

Zichyfalváról írják lapunknak: Élénk részvétel s lelkes hangulatban alakították meg szombaton a mind nagyobb tért hódító nemzeti munkapártot a zichyfalvai választókerületben.

Az alakuló gyűlés délelőtti 10 órára volt kitűzve, de már jóval 10 óra előtt tömegesen érkeztek a választók Zichyfalvára s szorongásig megtöltötték a Wagner-fele vendéglőt, hová az alakuló gyűlés hirdetve volt.

A választók kocsijai már kora reggel egymásután robogtak be a községbe, a választók zöme azonban a reggeli 1/2 10 órai vonattal érkezett s az ezernyi választó gyalog bevonulása valóban impozáns látványt nyújtott. Ezzel a vonattal érkeztek a módosi járásban lakó választók valamennyien s a bánlaki járás résztvevő választói-
nak egy része. Már ekkor a Wagner-fele vendéglő tömve volt, úgy, hogy a vonattal érkezők egy része a tulzsfuolt terembe be sem mehetett. Ezek a szítaló eső dacára kinn maradtak az utcán, de el nem távozott egy sem. A vendéglő tágas helyiségei így szűknek bizonyulván, az alakuló gyűlést a szabadban tartották meg.

Ponthon 10 órakor kivonult az ezer főre menő tömeg a vendéglő előtti szabad tere, hol rögtönzött emelvényre fellépett Süle János nagygáji r. kath. plébános s fedetlen fővel, lelkesedéssel, az igazság meggyőző erejével mondta el nagyhatású beszédét.

Beszédében rámutatott arra, hogy az alkotmánypárt a kerületben megszűnt. Ez a párt mindenkor az 1867-es kiegyezési törvényekhez ragaszkodott s ezen törvények intencióinak lángelkü apostola Deák Ferenc politikájának volt tántoríthatatlan támasza. Ettől az elvtől — mondotta — most sem térhetünk el, a midőn a párt megszűntével új párt megalakításáról kell gondoskodnunk. Széltében az egész országban az álröfétákon kívül, mindenki az alkotmányos irányu magyar nemzeti munkapárt zászlója alá tömörül, mint amely párt egyedül a nemzet boldogulását, a közbéke megteremtését s a komoly parlamenti munkát tűzte ki jelszavul lobogójára. A zichyfalvai kerület sem térhet ki a nemzet hívó szótára elől, kell, hogy mi is álljunk e zászló alá s ne csak olvassuk a zászló lángbetűit, hanem azokat szívünkbe véssük, hirdessük is az igét, kell, hogy mi is növeljük azok számát, kik az 1867-es kiegyezést zászlójukra írták.

A szónok ezután gyönyörűen illusztrálta az 1867-es kiegyezés óta lejáratott politikai eseményeket, pártok alakulását és elmulását, népjogok megszerzését s az uralomra jutott kormányok vívmányait és meddő harcait Majd így folytatja: „Az ébredő tavas fuvalma újra lengeti a kibontott zászlót. Lobogtassuk e zászlót fenn, — melyre mindig büszkén tekinthetünk fel, — a mit őseink diadalmos csatákban vitte diadalra, s csak vértengeren át gázolva tűzhettek diadaljelvényül a nemzet fiait fölé domboruló sir tetejébe, közös akarattal, kitartással és a béke jegyében épp úgy diadalra vezethetjük, nemzetünk boldogulását épp úgy elősegíthetjük, ha az alkotmányos törvények védbástyáján tömörülve követeljük jogainkat. Magyarország történelmében mindig és mindenkor a nemzeti érzés dominál és győz, ezt kell tehát fejlesztenünk, kitartással, mely lankadatlan, munkával, mely ernyedetlen és belső tüzzel, mely oltathatlan.”

Megemlékezett azután a szónok a koalíciós kormány hangzatos ígéreteiről, meddő kísérleteiről, a koalíciós pártok magatartásáról, a törvényen kívüli állapotról s végül beszédét így fejezte be: „Ilyen szomorú viszonyok között vette át a kormány vezetését gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök. A vállalkozás becsületes. A cél szent, mert a békét állandósítani, a nemzet figyelmét a hasznos munka felé terelni s az ország békéjét és a nemzet boldogulását elérni tűzte ki feladatául. Minden józan gondolkodásu

honpolgár, ki hazáját szereti, nemzete jólétét és békéjét óhajtja, lelkes szívetl udvözi gr. Khuen-Héderváryt nehéz helyzetében, tehát alakítsuk meg mi is a nemzeti munkapártot, hogy győzőn az igazság s legyünk támasza a nemzeti törekvések diadalra jutásának.” (Hosszantartó éljenzés és taps)

Miután indítványára az alakuló gyűlés elnökévé nagy lelkesedéssel dr. Bernády Dánielt választják meg, Süle János németül is tolmácsolta beszédét, míg szerb nyelven Popovits Sándor karácsonyilégi szerb lelkész és román nyelven pedig Dobos Péter partosi választó tolmácsolta.

Dr. Bernády Dániel elfoglalva az elnöki széket, megköszöni a választók bizalmát, ösmereteti a nemzeti munkapárt politikai programját, párhuzamot von a lemondott és jelenlegi kormány munkatervét közt, ismerteti a tett, de meg nem valósított hangzatos ígéreteket folytán előállott országos állapotokat. Örömeinek ad kifejezést a párt megalakulása felett s javasolja, hogy a párt elnökévé báró Orczy Eleket kiáltásák ki, kit politikai multja erre a bizalomra érdemessé tesz. (Éljenzés.) Ezután a tisztikart így alakítják meg:

Elnök: Báró Orczy Elek. Alelnökök: dr. Bernády Dániel, Elek Albert, Karg Magnus, Süle János, Wagner András és Vucse-tich Alajos. Főtákar: Bielek Zoltán.

Dr. Bernády Dániel a megválasztott tisztviselők nevében köszönetet mond s a zichyfalvai kerület nemzeti munkapártját megalakítottnak jelenti ki.

Ezután ismét Süle János emelkedett szó-lásra. Hivatkozva a közel jövőben megtartandó választásokra, indítványozza, hogy a párt a zichyfalvai kerület eddigi, elveit hű és térhetetlen ragaszkodásu képviselőjét gróf Kará-tsonyi Jenőt jelölje most is, mert a fenéköt gondolkodásu gróf személyében a kerület nemcsak előkelő egyéniséget, hanem a nemzeti akarat erős, komoly munkását s a nemzeti törekvések bátor és munkaszerető harcosát s a kerület érdekeinek és igaz ügyeinek mindenkori szíves támogatóját is meg fogja találni. (Szünni nem akaró éljenzés: Éljen gr. Karátsónyi Jenő!)

Dr. Bernády elnök az egyhangú lelkes jelölést megállapítja s indítványozza, hogy erről a jelöltet táviratilag értesítsék. (Helyeslés.) Indítványozza továbbá, hogy a párt megalakulása alkalmából üdvözölj táviratot küldjön gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek, Tallián Béla, a Torontálvármegyei nemzeti munkapárt elnökének, dr. Dellimanics Lajos főispánnak és gróf Tiszta Istvánnak.

Az indítványt a pártgyűlés egyhangulag és lelkesedéssel magáévá tette.

Végül dr. Bernády megköszönte a nagy közönség türelmét és kitartását s a gyűlést be-rekesztette.

Daniel Pál körútja.

Fényről írják lapunknak: A párdányi választókerület képviselőjelöltje, dr. Daniel Pál pünkösdi vasárnap tartott programbeszédét Fényen, a kerület egyik legnagyobb községében. Már a kora reggeji órákban volt észlelhető a lakosság ünnepi hangulata s 10 óra tájban mintegy 30 kocsis indult a párdány felől érkező képviselőjelölt elébe, kit a határnál Pópa Miklós román lelkész üdvözölt lelkes szavakkal. A jelölt köszönő szavai után felült a fényi bér-gazdaság gyönyörűen feldíszített angol telivér négyes fogatára s megindult az impozáns menet a községbe, ahol a lakosság apraja-nagyja eget-verő éljenekkel és „setreasca”-val fogadta a népszerű jelöltet, aki kíséretével a község jegyzőjénél leszállt.

A község intelligenciája által a jelölt tiszteletére rendezett barátságos társaság után, mely alatt a helyi munkapárt elnöke Laszloffy Emáuel, majd titkára Andor Miksa éltette szép szavakkal a jelöltet, mintegy 1000 ember előtt kifejtette a munkapárt ismert programját, melyet Simian Prokop helybeli hitközségi elnök tolmácsolott román nyelven, a hallgatóság nagy lelkesedése mellett.

Délután 4 órakor a jelölt 32 főnyi kocsis kíséretében Módosra indult.

Mint Aurélházaról írják, ott szombaton dé-lután 4 órakor tartotta programbeszédét ifj. dr. Daniel Pál képviselőjelölt. A választók egészen az ujvári kompig mentek hosszú kocsisorral elébe s óriási lelkesedéssel fogadták. A menetnek a községbe érkezése alkalmával a nép rendkívüli ováció közt kísérte a jelöltet a községhez elé, hol megtartotta programbeszédét. A beszédnek nagy hatása volt, oly annyira, hogy a kik eddig ellenfelei voltak, azok közül is igen sokan át-pártoltak zászlója alá. A képviselőjelölt beszéde után Korcsmáros István fejtette ki a jelölt előtt a választók ragaszkodását és biztosított, hogy tőlük telhetőleg minden erővel odahatni fognak, hogy zászlója diadalra jusson. Daniel Pál ezután rövid ott tartózkodás után kocsira ült, Óregfalura utazott.

Az ozorai kerületből.

Ferdinándfalváról írják: Május hó 12-én délelőtti 9 óra tájban számos hintó és kocsis várta

a jelszót az indulásra, hogy a nagyszámu kísérettel Alibunáról jövő nemzeti munkapárt jelöltjét, Popovics V. Istvánt fogadja. Az itteni lakosság hosszu kocsisora az iláncsai, majd a dobriczai fogadókkal egyesülve a nemzeti munkapárt kiváló jelöltjét számos hintón és szerb asszonyok szötte tyilimekkel, továbbá zászlókkal díszített 76 kocsin folytonos „Zsivio nas Csika Szteva” kiáltásokkal kísérte a községbe, a hol a lakosság az e célra felállított diadalkapunál és községházánál mozsárlövészekkel és „Zsivio” kiáltásokkal fogadta. A községházánál Czárán Emma elemi iskolai tanuló a jelöltnek szép virágcsokrot adván át, a község érdemduis tanítója, Petrovics Szilárd a község lakossága nevében meleg szavakkal üdvözölte a jelöltet, mire a népszerű jelölt elmondta nagyhatásu programbeszédét, mely mély hatást tett a nagyszámmal jelenlevő halgatóságára, mely lelkesen megjelenezte Popovicsot, majd aztán Dobriczára elkísérte.

Dr. Bogdán Zsvikó körútja.

Törökbecséről jelentik lapunknak: Dr. Bogdán Zsvikó pünkösdi vasárnap délelőtti nagy kísérettel Törökbecséről Kumánra utazott programbeszédét elmondani. A kumáni vasúti állomáson 400 választó várta s a jelöltet Vlaskalich Milán főjegyző üdvözölte. 120 kocsi kíséretében vonult be a faluba s nagy lelkesedés között, folytonos zsviívóval kísérve mondotta el beszédét. Mintegy 1000 választó hallgatta. Délben a jelölt és a vendégek Vlaskalich vendégszerető házában ebédeltek.

Délután 60 kocsival Tarrasra indultak s 100 tarrasi választó 30 kocsival ment eléje. Az országuton Kiszelicsky jegyző fogadta Bogdánt, majd ünnepélyes menetben bevonultak Tarrasra, hol mozsárgyök durrogása és egotverő zsviívó kiáltások fogadták. Délután 4 órakor mondotta el Bogdán Zsvikó programbeszédét Tarrason óriási hatás mellett. Tarrasról azután visszatért Kumánra s az esti vonattal hazautazott Nagyikindára.

Szerdán délelőtti Bogdán Zsvikó Karlovára és Beodrara megy.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Május 19., 20., 21., 22. országos vásár.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 6-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.)
Május 17.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 753.9 mm. Hőmérséklet: maximum 25.2 C., minimum 13.4. Csapadék: —. Felhőzet: Cu—St. 3. Szélirány és erősség: SW. 2.
Jóslat a következő 24 órára: Melegebb. Sok helyütt csapadék. Zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bányafelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— **Ünnep után.** Ragyogó, verőfényes forró kánikulai időben folyt le a tizes nyelvek emlékének nagy ünnepe. Mindkét nap délelőttjén a templomokban ünnepeltek az emberek, délután pedig mindenki igyekezett ki a szabadba, hogy a szabad természet ölen áldozzon jó kedvvel, örömmel a gyümölcstermelő nyár poetikus, szép ünnepének. Az ünnepi ragyogást és a kirándulók örömet egy kicsit megzavarta ugyan a tegnapi délutáni eső, azonban csak igen rövid időre, mert hamarosan újra kisütött a nap s mosolygott az égbolt.

A róm. kath. templomban természetesen az idén is a megszokott fényvel ünnepelték meg pünkösdsőt. Így mindkét napon délelőtti 10 órakor zenés-mise volt, melyen az egyházi ének- és zenekar Güttler „Jubiláris misé”-jét adta elő,

a pünkösdi vasárnap májusi ájtatosságon pedig Popovics Péci Szilárd elénekelte Verdi „Ave Maria”-ját, melyet Szabó Béla kísért hegedűn izlésesen és kiváló precizitással.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán, aki legutóbb hivatalos ügyekben Budapesten járt, ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A pénzügyi bizottság üése.** Nagybecskerek város pénzügyi bizottsága ma délután 4 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. A pénzügyi bizottságban hozott fontosabb javaslatokat lapunk holnapi számában közöljük.

— **Esküvők.** Wambach Jakab nagybecskereki pénzügyi számtiszt, fiatalágunk egyik közkedveltségben álló tagja tegnapi tartotta meg esküvőjét Homá Kálmán tekintélyes nagybecskereki iparos kedves és szeretetreméltó leányával Mariskával. A polgári esküvő fél 10 órakor volt a helybeli állami anyakönyvi hivatalban, az egyházi esketést pedig délelőtti fél 12 órakor tartották meg a róm. kath. plébániatemplomban, ahol Magyary Pál pápai karnars-apat adta az egyház áldását a fiatal párra.

Ugyancsak tegnapi tartotta meg esküvőjét Novákovics Péter városi díjnok is, aki néhai Derler Márton kedves leányát Ilonkát vezette oltár elé.

— **A jótékony nőegylet közgyűlése.** A jótékony nőegylet évzáró közgyűlését f. évi május hó 28-án délután 4 órakor a kisdudóv helyiségében fogja megtartani, melyre az egylet tagjait azzal hívja meg az elnökség, hogy e másodizben egybehívott közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni. Tárgysorozat: 1. Évi jelentés az egylet működéséről. 2. A pénztárnok jelentése. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. A felmentés. 5. Az 1910. évről szóló költségvetés. 6. A választmány újjavaslatása. 7. A számvizsgáló-bizottság javaslatása. 8. Indítványok.

— **A kath. legényegylet ünnepe.** A kath. legényegylet pünkösdi hétfőn délután sikerült házszentelési ünnepélyt rendezett. Először Magyary Pál apát-plébános szép beszéd kíséretében megtartotta a házszentelést és fölvette az új egyesületi tagokat. Majd Kalcso Leo kegyesrendi főgimnáziumi tanár rendkívül élvezetes előadást tartott spanyolországi utazásairól. Ezután a templomi énekkar szép énekekkel, az egyesületi tagok pedig tréfás előadásaikkal szórakoztatták a nagy számban megjelent vendégeket. Az ünnepélyt sörözés és tánc fejezte be. A vendégek kívánságára az egyesület minden hónapban fog rendezni egy családi házi ünnepélyt.

— **Pörkölt kávé a politikában.** A választási küzdelmek tudvalevőleg termékeny talajt képeznek gyakran a humornak. A nagybecskereki kerületért folyó választási küzdelem sem szűkölködik néha derűs jelenetekben. A többek között most városzerte jól mulatnak az emberek azon a reklámon, mely a pörkölt kávéhoz hozta közelebbi nexusba a politikával. A jóízű eset szerzője Csada Frigyes nagybecskereki fűszerkereskedő, akit mindkét párt részéről felkérték, hogy tüzzön ki zászlót a házára s ily módon is adja tudtára mindazoknak, kiket politikai hitvallása érdekel, hogy melyik párthoz tartozik. Csada gondolkozott. Ha Rohonyi zászlaját tüzi ki, magára haragítja a Várady-párti kuncsaftokat, ha pedig Várady zászlaját dugja ki a padlás-ablakon, ugy ez szemet szurna Rohonyi híveinek. A nehéz kérdést azután úgy oldotta meg, hogy csináltatott egy hatalmas nemzeti színű lobogót és arra rápingáltatta:

„Itt naponta frissen pörkölt kávé kapható.”

Ha jól elgondoljuk Csadának a maga szempontjából egészen igaza van, mert elvégre is reánézve legelsősorban az a fontos, hogy a nála naponta frissen pörkölt kávé minél nagyobb mennyiségben fogyjon el, sőt ez még talán a választópolgárokra is kevésbé ártalmas volna, mint a politika.

— **Kik neveztek a budapesti repülőversenyre.** A június 5-én kezdődő nemzetközi repülőversenyre a Magyar Aero-Club igazgatóságához a mai napig a következő végleges nevezések érkeztek: I. Külföldiek: Behrend Adolf, német, Johannesthal, Chavez A., francia, Lyon, Duray L., francia, Lyon, Étrich Igo, osztrák, Wiener-Neustadt, Illner J., osztrák, Wiener-Neustadt, Molen L., francia, Havre, Taurin M., francia, Páris, Wiencziens Eugen, német, Berlin, Le Blanc, francia, Mourmelon, Efmoff M., orosz, Moszkva, Steinbeck Hans, német, Ratzeburg (Slesw.-Holstein), Latham Hubert, francia, Páris,

Stein Walter, német, Berlin, Paulhan, francia, Páris, Ruggerone Germano, olasz, Torino, Rougier Henry, francia, Páris, Cheuret M., francia, Marseille, Balsan Jaques, francia, Páris, Jullerot Henry, francia, Páris, Farman Henry, francia, Páris, Amerigo M., francia, Páris, Warchalovsky I., lengyel, Lemberg, Bischof, osztrák, Bécs, Montigny Alfréd gróf, francia, Páris, Crequet L., belga, Bruxelles.

II. Magyarok: Kutassy Ágoston dr. Budapest, Zsély Aladár Budapest, dr. Herczegh mérnök Budapest, Horváth Ernő Budapest, Adorján János Budapest, Antalffy Géza Tasnádszántó, ifj. Kovácsy Miklós Tasnádszántó, Szatke Ferenc kir. mérnök Debreczen, Szárits János Szabadka.

— **Elvágta lábát a kötél.** Hideg, szeles időben, a nagy esőzéstől megáradt Tiszán egy kisebb teherszállító hajó igyekezett a napokban Kiszomborból Szeged felé. Rövid ut után zátonyra került a hajó, a hajósok erősen iparkodott kiszabadítani a járművet, de miután ez nem sikerült kötelekkel a parthoz erősítették hajójukat. Terhes András munkás egy kötél gyűrűvel dolgozott és lába ép a karikában volt, amikor a hajó eddig még ki nem derített okból hirtelen megindult és a kötél Terhes lábát tövében lemeteszte. A szerencsétlenül járt embert bevitték Kiszomborra, a nagyikindai kir. ügyesség pedig vizsgálatot indított meg arra nézve, hogy nem forog-e fenn gondatlanság.

— **Adjunk munkát a vakoknak.** A sorssújtott világtalanok megmentésére irányuló társadalmi mozgalom áthidalni törekszik a szerencsétleneknek azon utat, mely jövő boldogulásukat és mindennapi életfentartásukat biztosítja. Ezen kitűzött célt megvalósítja a temesvári vakok intézete olyképpen, hogy a világtalanokat szakszerű képzésben részesíti, a képzés után állandó munkát ad, hogy ipari jártasságukat ügyes szorgalommal érvényesíthessék. A szerencsétlen világtalanok ipari munkássága főként a kőszáron és kefekötő iparra terjed ki, melyeknél vakáguk dacára oly ügyességet sajátítanak el, hogy készítményeik semmivel sem különböznek a látó iparosok készítményeitől, sőt alapos és tartós kivitelben igen sokszor túl is haladják. A temesvári vakok foglalkoztató intézete most felhívja a közönség figyelmét a vakok által készített igen szép, tartós és ezenkívül olcsó árucikkekre. Raktáron tartanak: utazókosarakat, kerti butorokot, női munkakosarakat, virágállványokat, papír és mindenfajta egyéb kosarakat; a kafezemlékből: ruha és cipőkeféket, falporlót, szobaseprőt, haj- és kalapkefét s minden más kefeárut. Támogassuk a humánus intézet nemes céljait azáltal, hogy munkát adunk a szerencsétlen vakoknak és az általuk előállított ipari cikkekkel előnyben részesítjük a külföldről behozott igen sokszor silány árúkkal szemben, mert szerencsétlen vak embertársainkon segítünk, jótékonyt gyakorolunk és pártoljuk hazai iparunkat is. A vakok temesvári foglalkoztató intézete készséggel küld ingyen és bérmentve képes árjegyzéket és az árrendeléseket megbízható pontossággal teljesíti.

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz lözsef-rakpart 22. Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható Nagybecskerekén: Ros'a Béla, Fendler József fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbírű fűszerkereskedésben.

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország”, a magyar családok közkedvelt zenemű folyóiratának 404-ik füzeté jelent meg imént és tartalmazza a következő zeneújdonságokat: I. Alabieff S.: „A csalóány” c. műdalt magyar és német szöveggel, II. Heidlberg Albert: „La flatteuse” Valse Lenté-ját. — Minden egyes füzeté hasonló gazdag tartalommal jelenik meg s benne a legmodernebb s közkedvelt zenemű újdonságok, úgy, hogy a Zenélő Magyarország előfizetői, a legjobb és legújabb zene újdonságokkal lesznek ellátva, amit egyébként tiszteres pénzért nem

GYAROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ERDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALÁBAN.

tudnak a drága különkiadásokban beszerezni. Havonta két hasonló gazdag tartalmu füzet jelenik meg 6 füzet (60 zencoldal) egy évnegyedben, 3 korona előfizetésért, melyben a hazai és legnevesebb külföldi zeneszerzők minden válfajú szemenszedett legjobb szerzeményeit kapja az előfizető. Az eddig megjelent 403 füzet folyton kapható s ezen füzetek tartalom mutató jegyzékét, úgy bármily zeneművek bevásárlását célzó zenemű jegyzékeket minden érdeklődőnek bérmentve küld meg a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körut 11.

Kellemetlen BŐRKIÜTÉS

Alapvetően szerint minden kuruzslásnak ellensége vagyok, csakis orvosilag kezeltettem magamat. És így felső szájszélgyulladásánál az orvost igénybe vettem. Négyheti orvosi kezelés után javulás nem állt bel! A recepttel egy más orvoshoz mentem. Hat hét után ismét semmi javulás nem volt észlelhető. Így egy fél éven át próbálgattam, 6 orvosnál voltam, de teljes gyógyulásba nem jöhöttem. Egyszer csak egy énekesnő a Zucker-féle szabadgyógyszappant s a Zucker-krémet ajánlotta — s mi a csoda, ami engemet most megillet — 5 nap után a kellemetlen bőrviszketeg **teljesen elmúlt** a bőr egynéhányszor lehámlott s a bajtól megszabadultam. Amit 6 orvos egy fél évben nem volt képes elérni, azt a Zucker-féle szabadgyógyszappan, a „Zucker-krémmel” egyetemben 5 nap alatt helyrehozta. Több ezren, kik sömörben, bőrkiütésben, bőrvizskezegségben, viszkető bőrkiütésben, bíbircsben, pattanásban stb. szenvednek, hasonlóképen nyilatkoznak a Zucker-féle szabadgyógyszappanról, mely gyorsan s biztosan hat s amely több orvos által ajánlatnak s több ezerszer beváltott. Darabjának ára (15⁰/₁₀₀-ig) 1 kor. és (35⁰/₁₀₀-ig) 2.50 kor. (erősebb hatású). Ehhez hozzávaló Zucker-krem (zsirtalanít) a bőrkemények legelhárítósa s legnevesebb alakja. Tubus ára 2.50 kor., kis tubusban 1.25 kor.

Figyelni kell a kizárólag általunk használt eredeti csomagolásra és ne engedjünk rábeszélésnek, holmi „pótszerek” vásárlása ellenében. A Zucker szabadgyógyszappant és a Zucker-krémet nem pótolja semmi.

Valódi csakis Melkuhn Dezső drogériájában kapható Nagybecskereken.

TÁVIRATOK

A helyzet.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A pünkösdi ünnepek a politikában természetesen nagyon mozgalmassak voltak, de nevezetesebb esemény, nagyobb szabású politikai nyilatkozat és agitáció nem igen emelkedik ki. Programbeszéd, zajos választási korteskedések folytak országszerte és tulnyomó részben a választási korteskedésben merültek ki a politikában a pünkösdi ünnepek.

Kihallgatások a királynál.

Budapest, május 17. (A „Torontál” ered. távirata.) A király ma reggel 9 órakor Schönaich báró közös hadügyminisztert, délután 4 órakor pedig Bienerth báró osztrák miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta.

Közös miniszteri értekezlet.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirat.) Ma délelőtt 10 órakor Aehrenthal gróf közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt, amelyen részt vettek a közös kormány részéről Aehrenthalon kívül Schönaich báró közös hadügyminiszter, Burián báró közös pénzügyminiszter, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, a magyar kormány részéről Kuen-Héderváry gróf miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, az osztrák kormány részéről Bienerth báró miniszterelnök és Bilinszky pénzügyminiszter. A miniszteri értekezlet a közös költségek megállapításával, valamint a hadügyi költségekkel, továbbá a király boszniai útjával foglalkozott. A közös miniszteri tanácskozást valószínűleg holnap is folytatják.

Ma este 8 órakor Kuen-Héderváry gróf a közös miniszterek tiszteletére ebédet ad.

Aehrenthal a miniszterelnöknel.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aehrenthal gróf közös külügyminiszter ma délelőtt 9 órakor meglátogatta Kuen-Héderváry gróf miniszterelnököt s közel egy óra hosszáig tanácskozott vele.

Az új honvédelmi államtitkár.

Budapest, máj. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap holnap száma közölni fogja Karátsony Lajos miniszteri tanácsosnak honvédelmi államtitkárrá való kinevezését.

Andrássy programbeszéde.

Budapest, május 17. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Andrássyhoz közel álló forrásból jelentik, Andrássy Gyula gróf május 23-án mondja el programbeszédét Nagymihályon.

Vázsonyi Lugoson.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lugosról jelentik, Vázsonyi Vilmos a lugosiak meghívására tegnap Temesvárról átment Lugosra s ott az általános választói jog érdekében mondott nagy beszédet.

Kristóffy jelöltsége.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zólyomról jelentik, egy tót küldöttség Kristóffy-nak felajánlotta a képviselőjelöltséget, aki azt, hír szerint, pártokivüli programmal el is fogadta.

Püspök a papképviselők ellen.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rozsnyóról jelentik, Radnay Farkas püspök Krieger Miklós plébánost, aki a jánosréti kerületben néppárti programmal fellépett, eltöltötte a jelöltség elvállalásától.

Megbüntetett képviselőjelölt.

Budapest, máj. 17. (A „Torontál” eredeti távira.) Mint Sátorajauhelyről jelentik, az ottani rendőrkapitány Buza Barna képviselőjelöltet 200 korona pénzbírsággal büntette, amiért Kazy József államtitkár programbeszéde alkalmával a csendőroket sértő szavakkal illette.

A király Strobl műtermében.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délután 3 órakor meglátogatta Strobl tanár szobrász-műtermét s egyuttal ülni is fog a művésznél.

Udvari ebédek.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti táv.) Ma este 6 órakor József főherceg nagy ebédet ad, holnap este pedig Gizella főhercegnő tiszteletére lesz udvari ebéd.

A miniszterelnök ebédje.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma este 8 órakor a közös miniszterek tiszteletére ebédet ad, amelyen a közös minisztereken kívül résztvesznek a magyar kormány tagjai is.

Repülőgépen Bécsujhelytől Budapestig.

Budapest, május 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szenzációs repülést végzett tegnap Illner J. osztrák aviatikus. Illner ugyanis Bécsujhelyen tegnap repülőgépen felszállt s Budapestre repült. A kiváló aviatikust Budapesten nagy ovációval fogadták.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra)	24-32 — —
Buza (juniusra)	20-20 — —
Buza (októberre)	15-40 — —
Rozs (októberre)	12-84 — —
Zab (októberre)	11.18 — —
Tengeri (májusra)	11.30 — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken mai napon megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	10-80 korona
kétszeres		9 —
rozsa		8-70
árpa		5 —
zab		6 —
kukorica (uj)		5-10
repce		7-80
széna I.		7 —
„ II.		6 —
szalma I.		5 —
„ II.		5 —
burgonya 1 klgr.		—10
disznóhus I.		1-80
„ II.		1-70
marhahús I. 1 klgr.		1-20
„ II.		1-12
borjúhús I.		1-56
„ II.		1-60
juhús		1-08
zsir		1-68

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(K rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

2843-41

Mi a legkipróbáltabb s a bel- és külföld legelső tekintélye, valamint sok ezer orvos által ajánlott táplálószer egészséges és helybajos gyermekeknek és felnőtteknek. Nagy tápláló értéke van, előmozdítja a csont- és izom fejlődését, szabályozza az emésztést és használata olcsó.

HIRDETÉSEK.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynek, osztnál és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2- és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”, Prágán, Elisabethstrasse 5 neu.

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol-fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkőlerakodást eltávolítja, a száj savanyú és rossz ízét felfrissíti, felüdíti, végül átható desinficiáló erejével a fogszavasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért, mert mindennapi használat mellett is eltart s eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. — Kapható gyógyszertárban, drogériákban 1 kor. Nagybecskereken Melkuhn Dezső drogériájában (Hunyady-(fő)-utea) kapható.

ELSŐRANGU FÜRDŐHELY

LIPIK

Vasut-, posta-, távirat- és telefon-állomás

BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápcsatorna összes bántalmait, hurutokat, diabetezt, köszvényet, csúzt, csonttöréseket, gyermek- és alkati kórokat.

Egyetlen alkalikus, konyhasós, jódtartalmu hévíz **64C.**

IVÓKURA. SZÉNNAVAS
HEVÍZFÜRDŐK. FÜRDŐK.
VIZGYÓGYINTÉZET. INHALATORIUM.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Prospektust küld a Fürdőigazgatóság.

Meghívó.

A Nagybecskereken székelő „Közgazdasági Bank mint Részvénytársaság“

igazgatósága részvényeseit az 1910. évi június hó 2-án délután 3 órakor az intézeti székházban lévő helyiségében (Hunyadi-utca 22) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az igazgatóság jelentése, hogy az alaptőkének 500.000 koronáról 600.000 koronára elhatározott felemelése céljából kibocsátott részvényalírási ivenek a részvények tulajgyeztettek; hogy az igazgatóság a jegyzéseknek alapszabályszerű redukcióját megejtette és hogy az aláírás által biztosított felemelt tőkére a törvényes befizetések tényleg eszközöltettek. Erre vonatkozó határozathozatal.
3. Az alapszabályok 5. és 18. §§-ainak a tőke felemelése által szükségessé vált megváltoztatása.

403-1.1

Egy elegáns ház és egy háztelek eladó.

Bővebbet Schneller Edénél, Bajza-utca 1. sz.
 Amerika városrészt. 380-x 1

Árlejtési hirdetés.

Ótelek község képviselőtestülete a község házában levő ajtók, ablakok helyreállítását, festését, néhány lakrész kifestését, a padlózatok befestését, nemkülönben az íróasztalok és szekrények kijavítását határozta el. Eme munkálatok végrehajtását nyilvános szóbeli árlejtés útján kívánja biztosítani és e célból az árlejtés határnapját 1910. évi május 27-ik napjának d. e. 9 órájára Ótelek község házához tüzi ki. A foganatosítandó munkálatok részletes leírása a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthező.

Ótelek, 1910. évi május 12.
 Községi előjáróság.

Hirdetések

jutányosan közöltetnek a „Torontál“ politikai napilapban.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1910. május hé 1-től.

Oda										Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza			
Sz.-v. 4702 I-III.	Sz.-v. 4704 I-III.	V.-v. 4714 I-III.	Motorkocsi menetek 4708 4710 4716 4720				178.				Motorkocsi menetek 4719 4709 4715 4713				V.-v. 4713 I-III.	Sz.-v. 4707 I-III.	Sz.-v. 4708 I-III.	Sz.-v. 4701 I-III.					
			II-III. osztály								II-III. osztály												
1015	815	830	—	—	240	830	ind.	Budapest ny. p. u. (172)	érk.	1100	740	—	11405	136	635	1100	720						
945	7925	116	—	436	—	925	ind.	„ Temesvár-Józsefváros (172)	érk.	857	604	822	—	421	604	526							
1222	1115	307	—	826	445	—	érk.	„ Szeged-Rókus (163)	érk.	622	221	622	—	1030	345	242							
—	—	—	—	—	—	—	érk.	„ Kecskemét (136)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—						
—	—	—	—	—	—	—	érk.	„ Kis-Kun-Félegyháza (136)	érk.	—	—	—	—	—	—	—	—						
155	1225	332	510	940	620	220	ind.	Szeged (163 172)	érk.	510	1247	606	745	914	237	1234							
205	1230	337	515	945	625	225	ind.	Uj-Szeged	ind.	505	1242	601	740	910	233	—							
206	1237	344	523	953	633	233	érk.	Szöreg (172)	ind.	457	1234	552	731	900	225	1222							
213	1238	347	524	954	634	234	ind.	Szöreg	érk.	456	1233	548	705	859	223	1221							
218	1246	357	532	1000	641	241	↑	*Ó- és Uj-Szt. Iván	↑	449	1226	541	658	852	215	1213							
218	1251	403	537	1006	646	246	↑	*Vedresháza 3. sz. órház (f. m. h.)	↑	443	1220	536	650	845	210	1207							
227	1259	412	545	1012	653	253	↑	*Gyála	↑	437	1214	529	644	838	203	1159							
234	106	425	552	1019	700	300	↑	*Szerb-Keresztur	↑	431	1208	523	637	831	155	1151							
—	—	436	602	1023	710	310	↑	*Kupuszina (r. h.)	↑	415	1158	512	620	820	—	—							
258	133	501	619	1044	727	318	↑	Törökkanizsa	↑	407	1150	503	612	811	137	1132							
312	146	518	634	1057	741	—	↑	Szanád	↑	—	1129	441	540	749	112	1110							
322	155	544	644	1105	751	—	↑	Csóka	↑	—	1120	432	530	730	101	1059							
335	209	600	687	érk.	805	—	↑	Tisza-Szt. Miklós	↑	—	—	419	506	726	1247	1044							
349	224	624	711	—	824	—	↑	Pádé	↑	—	—	404	452	711	1232	1026							
403	239	640	725	—	839	—	↑	*Esztermajor	↑	—	—	349	427	654	1216	1018							
415	252	700	737	—	851	—	↑	Bocsár	↑	—	—	337	415	641	1205	1001							
425	304	711	747	—	901	—	↑	Karlova (174)	ind.	—	—	324	350	630	1153	949							
V.v. 4712 I-III.	Sz.v. 4706 I-III.	Sz.v. 4718 I-III.					érk.	Nagykikinda (174)	ind.	—	Sz.v. 4705 I-III.	Sz.v. 4717 I-III.											
54	44	841					ind.	Nagykikinda (174)	érk.	—	841	—	351	1100	719	1041							
321	225	700					ind.	Karlova (174)	érk.	—	—	754	208	—	1138	926							
444	327	801					ind.	Beodra	érk.	—	—	745	259	—	1129	916							
455	337	811					ind.	*Vinczeér	érk.	—	—	735	249	—	1119	905							
505	347	821					ind.	Török-Becse-Aracs	érk.	—	—	715	229	—	1059	842							
550	408	842					ind.	Kumán	érk.	—	—	687	211	—	1041	754							
610	426	900					ind.	Melencze	érk.	—	—	643	157	—	1027	735							
639	445	919					ind.	Elemér	érk.	—	—	622	136	—	1008	708							
701	501	935					ind.	Nagybecskerek (173, 179)	ind.	—	—	607	120	—	950	646							
718	516	950					érk.	Pancsova (179)	ind.	—	—	—	—	—	—	—	135						
1209	1051	—					érk.	Szócány ()	ind.	—	—	—	—	—	—	—	—						

Oda					Nagykikinda—Karlova.					Vissza				
V.-v. 4812 I-III.	Sz.-v. 4802 I-III.	Sz.-v. 4804 I-III.	Sz.-v. 4806 I-III.	Sz.-v. 4808 I-III.	147.					Sz.-v. 4801 I-III.	Sz.-v. 4803 I-III.	Sz.-v. 4805 I-III.	Sz.-v. 4807 I-III.	V.-v. 4811 I-III.
1010	—	—	810	240	ind.	Budapest ny. p. u. (172)	érk.	125	740	635	—	—	—	720
—	436	985	116	422	ind.	„ Temesvár-Józsefváros (172)	érk.	786	421	150	—	—	894	—
351	700	1100	225	—	ind.	Nagykikinda (170, 172)	érk.	554	841	1242	—	—	404	1031
414	723	1120	245	—	ind.	*Váalom	ind.	528	821	1222	—	—	344	1003
430	737	1134	259	—	érk.	Karlova (178)	ind.	510	806	1207	—	—	329	953
914	—	237	608	—	érk.	Szeged (178)	ind.	155	510	—	—	—	1220	620
718	1021	—	516	—	ind.	„ Nagybecskerek (178)	ind.	—	670	950	—	—	120	646
1209	—	—	1051	—	ind.	„ Pancsova (178, 179)	ind.	—	—	—	—	—	—	135

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

TÉLI ÉS NYARI GYÓGYHELY.

337-11.10 NAGYVÁRAD MELLETT.

EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

Európa leggazdagabb kenes hévíz-forrása, víz-hőfoka 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó-, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirat, interurban telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. — Prospektust küld az igazgatóság.

468/1910. sz. A nagybecskereki tisztai árment. társulat.

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a társulat védőtöltésin termett fű a társulat kiküldöttjei által a helyszínen kilométeres szakaszokban a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az árverés f. évi május hó 19-én (csütörtökön) reggel 8 órakor a muzslyai védőtöltés 0 klm.-nél, vagyis a vasuti vashidnál veszi kezdetét és az écskai erdőnél végződik.

Az árverés folytatódik f. évi május hó 23-án (hétfőn) reggel 8 órakor és kezdődik a védőtöltés 0 klm.-nél, illetőleg Babatónál és folytatódik a Szerb-Elemér, Szerb- és Tót-Aradác, Nagybecskerek és Lukácsfalva határaiton átvonuló tiszamenti védőtöltésen a 30400 klm.-ig, továbbá az alsó töltésen a társulati gyümölcsös végéig, május hó

24-én (kedden) reggel 8 órakor pedig kezdődik az árverés a tiszamenti védőtöltés 30400 klm.-nél, illetőleg a régi 5. sz. őrháznál és folytatódik a hegamenti torzserzésbetti védőtöltésen az uradalmi vadász-lakig, illetőleg 47460 klm.-nél levő lukácsfalvi átjáróig.

Nagybecskerek, 1910. május hó 13-án.

399-32

Társulati igazgatóság.

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1910. május 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 16 p.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-hegyparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 31 perc.
Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-hegyparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 8 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 28 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 6 óra 30 perckor.

Nyomdásztanonc

ki legalább 2 középiskolát jó eredménnyel végzett, fizetéssel

azonnal felvétetik.

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség tulajdonát képező 1507. szám alatti magtárak a tomaseváci-utca végén, a temető mellett folyó évi május 22-én tartandó nyilvános árverésán 3 évre bérbe fog adatni.

Az árverés a hitközségi irodában (a Szerbtemplom-utca sarkán) fog a fenti napon d. e. 11 órakor megtartatni.

A nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség elnöksége.

401-31

Valódi brünni szövetek

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
elegendő teljes férfi ruhához	1 szelvény 12 korona
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona
ara csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

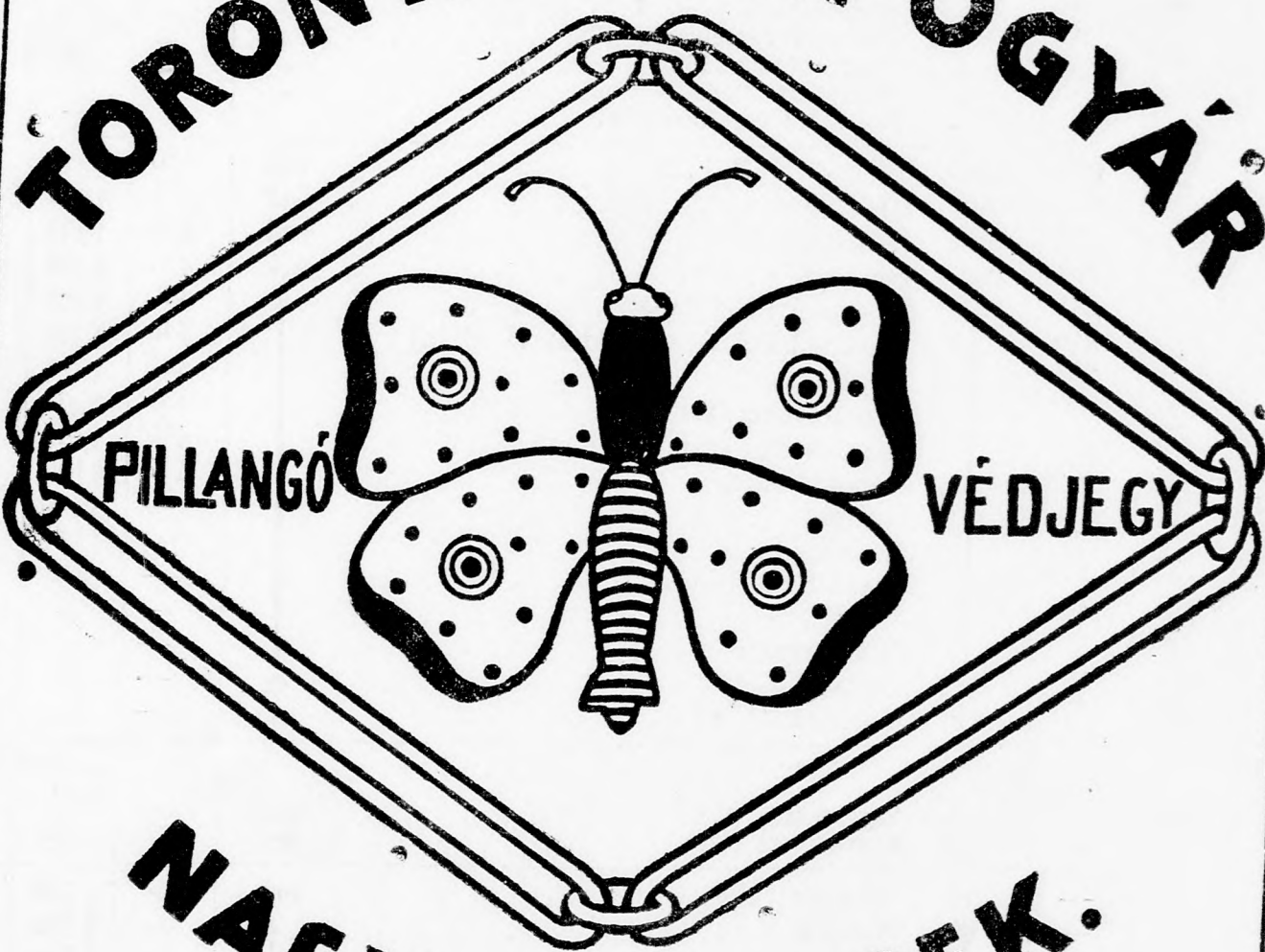
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— Kétféle épüget fűző szöveteket, turista-fodent, helyenkamagant gyári arakon küld a mindenütt ismert megbízható és szolid posztógyári rakár

Siegel-Imhof, Brünn/49.

Minták ingyen és bérmentve.

Nagy előnyre szolgál mindenkinél, ha szövetségletét direkte a gyártáshelyén Siegel-Imhof cégnél rendel. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szövetekből. Szabott, legolcsóbb árak! Bármely kis megrendelés teljesítése szigorúan mintához és figyelmes.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

ÁRA OLCSÓ,
MINŐSÉGE JÓ!

TELEFON 201.

ÁRA OLCSÓ,
MINŐSÉGE JÓ!

TELEFON 201.

ISMERI-E MÁR ÖN

KAPHATÓ: A TORONTÁLI CIPŐT? NEM?! HÁT PRÓBÁLJA KI!

357-x.9

BENÓ TESTVÉREK

DIVAT ÉS RÖVID-ÁRU-CÉGNÉL

NAGYBECSKEREK.

VIDÉKI RENDELÉSEKET PONTOSAN TELJESITÜNK. MEG NEM FELELŐ CIPŐKET SZIVESEN KICSERÉLÜNK.